

нововведення, які характеризуються новими, нетрадиційними видами практик і активностей, а також наповненням новим змістом існуючі форми проведення вільного часу. Дозвілля з'являється в контексті реалізації інтересів особистості, пов'язаних з рекреацією, саморозвитком, самореалізацією, спілкуванням, задоволенням, оздоровленням і має на увазі вільний вибір особистістю дозвіллевих занять. Проте, неможна залишати безконтрольним дозвіллевий простір молоді.

Для вирішення проблем організації дозвіллевої діяльності широко застосовуються різноманітні організаційно-управлінські технології. До яких відносять і менеджмент – діяльний процес, в якому поряд з типовими для загального менеджменту принципами, структурою, якостями проявляються риси менеджменту фінансового, педагогічного, психологічного, інноваційного.

Проведене дослідження дає можливість на якісно новому рівні вирішувати питання розвитку соціокультурної сфери дозвілля. Питання потребує подальшого опрацювання і вивчення, а саме закономірностей розвитку соціокультурної сфери дозвілля, розкриття нових поглядів на роль і тенденції дозвілля, впровадження психологічних методів і форм у практику дозвілля, обґрунтування інноваційного дозвілля.

Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник української мови / укл. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
2. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Дозвіллезнавство: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
3. Иконникова С. Н. Диалоги о культуре. Москва: Лениздат, 1987. 167 с.
4. Вишняк А. И., Тарасенко В. И. Культура молодежного досуга. Киев: Высшая школа, 1988. 53 с.

Ольга Шматко

*студентка Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – доцент В. Дмитренко)
(м. Полтава, Україна)*

ПЕРЕДУМОВИ, ПРИНЦИПИ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ НАУК

Наука в ідеалі є одним цілим, оскільки її найвища мета – вивчити світ у всій його повноті. Однак наука є також практичною діяльністю людства, а тому поділяється на галузі (окремі науки) за предметом і методами досліджень.

Будь-яка наукова пізнавальна діяльність передбачає взаємодію суб'єкта (учений, науковий колектив) і об'єкта науки (предметна галузь, що вивчається), у процесі якої використовують певну систему методів, прийомів дослідження і мову певної науки (знаки, символи, формули тощо).

Класифікація – це багатоступінчастий, розгалужений поділ логічного обсягу поняття. Її результатом є система підрядних понять: поняття, яке підлягає поділу, є родом, нові поняття – видами, видами видів (підвидами) і т.д. Найбільш складні і досконалі класифікації дає наука, що систематизує в них результати попереднього розвитку класифікацій галузей знання і одночасно дає перспективу подальших досліджень. Класифікація поділяється на природну і штучну. Підставами природної класифікації беруть суттєві ознаки, з яких випливає багато похідних властивостей об'єктів. Штучну класифікацію використовують для впорядкування об'єктів із несуттєвими ознаками, аж до посилення на початкові літери імен цих об'єктів (алфавітні покажчики, іменні каталоги в бібліотеках тощо) [1].

Проблема класифікації наук – це проблема зв'язку між науками і разом з тим проблема структури всього наукового знання. Щоб правильно розкрити основну тенденцію її розвитку, необхідно сприйняти її з історичної точки зору. Тоді ми зрозуміємо колишню простоту і стрункість загальної класифікації наук, побачимо нові підходи, що сприяли розвитку теперішньої класифікації наук.

Розрізняють такі основні тенденції еволюції класифікації наук:

1) від формальних побудов до діалектичних (від вчорашнього дня до сьогоднішнього). Основною тенденцією еволюції колишніх класифікацій наук, починаючи з епохи Відродження, коли виникло природознавство як наука, і до сучасності, був рух від формальних їх побудов, що розкривали лише зовнішні зв'язки між науками і відповідно між їх об'єктами, до розкриття їх внутрішніх зв'язків. Є п'ять аспектів еволюції такої класифікаційної ознаки: від диференціації наук до їх інтеграції; від координації наук до їх субординації; від суб'єктивності до об'єктивності в обґрунтуванні зв'язку наук; від ізольованості наук до міждисциплінарності; від однотипності до розгалуженості в зображенні класифікації наук;

2) від часткової діалектики до їх повноти (від сьогоднішнього дня до завтрашнього). Основною тенденцією в еволюції сучасних класифікацій наук, починаючи приблизно з середини XIX ст., тобто з моменту повного розгортання науково-технічної революції, став рух до все більш широкого і послідовного поширення діалектики на самі основи класифікації наук і взагалі на всі її ланки і деталі. Розрізняють шість аспектів еволюції такої класифікаційної ознаки [3, с. 25]: від замкнутості наук до їх взаємодії; від однолінійності наук до їх комплексності; від сепаратизму до глобальності в науковому розвитку; від функціональності до субстрактності; від множинності наук до єдиної науки; від одновимірності до багатовимірності у класифікації наук.

Окремих галузей науки дуже багато, чимало з них діляться на підгалузі, так, наприклад, фізика включає в себе механіку, оптику, електромагнетизм,

ядерну фізику, тощо. Механіку, в свою чергу можна розділити на статику й динаміку, механіку суцільних середовищ, небесну механіку і так далі.

Нині на найвищому рівні класифікації галузі науки за співвідношенням із практикою поділяють на: фундаментальні науки, які безпосередньо не орієнтовані на отримання практичної користі; прикладні науки, спрямовані на безпосереднє практичне використання наукових результатів; науково-практичні розробки – здійснюються на системній основі з метою збільшення обсягу наукових знань, а також пошуку нових сфер застосування цих знань.

Розглянемо класифікацію залежно від предметної галузі вивчення науки. У сучасному наукознавстві виділяють два напрями наук: природничий і гуманітарний.

Предметною областю природничого напрямку науки є природні властивості, зв'язки і відношення речей, які "працюють" у світі людської культури у вигляді природних наук, технічних винаходів і пристосувань, виробничих технологій тощо. До цього напрямку наук належать також економічні науки [2, с. 45].

Предметною областю гуманітарного напрямку науки є область явищ, в яких представлені властивості, зв'язки і стосунки самих людей як істот; по-перше, соціальних (громадських), а по-друге, духовних, наділених розумом. У нього входять суспільні науки (філософія, соціологія, історія та ін.), а також релігія, мораль, право тощо.

Список використаних джерел

1. Загальна теорія держави і права / за ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О. В. Петришина. Харків: Право, 2002. 432 с.
2. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
3. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. С. 5-105.

Леонід Яременко

*магістрант Луганського національного
університету імені Тараса Шевченка
(м. Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ МИСТЕЦЬКОГО ВИКОНАННЯ КОНЦЕРТУ ДЛЯ ТРУБИ E DUR Й. Н. ГУММЕЛЯ

Дослідження особливостей виконання концерту E dur для труби з оркестром Й. Гуммеля почалося ще в першій половині XIX століття. Його жанрово-стильовим модифікаціям присвячені праці Б. Мочурада, С. Моріссона [1; 6]. Біографічні дані композитора, що водночас розкривають окремі сторінки його творчості ми знаходимо в енциклопедичних статтях Ю. Еттеля,